

VĂN HÓA CHĂMPA

QUA MỘT SỐ HIỆN VẬT TẠI BẢO TÀNG VIỆN TÔN GIÁO VÀ VĂN HÓA THẾ GIỚI

Garuda, Trà Kiệu cao 0.56 m

Con người xa xưa thường dùng hình ảnh của loài vật và những khả năng đặc trưng của chúng mà con người không thể có được để thần thánh hóa và diễn tả nên tánh cách thần thánh.

Mạnh như voi, bay được như chim, lặn sâu như cá, tinh mắt như ó, chạy nhanh như ngựa,... tất cả những bản năng tưởng như siêu phàm so với con người thì được thần thánh hóa để hiểu về 1 vị Thánh, một vị Thần.

Trong thần thoại, những bản năng hơn người của loài thú là loài duy nhất mà con người tiếp xúc ngoài thế giới loài người có thể diễn tả được việc xuất quỷ nhập thần, mà từ đó đã khiến cho loài thú trở thành những yếu tố cơ bản không thể thiếu được trong thần thoại.

Garuda, Trà Kiệu

Garuda, tháp Mễn cao 0.95 m

Tượng Thần Vishnu đang cỡi Garuda mang lưà cho nhân gian. Tượng bằng đá đen.

Ganesha, Mỹ Sơn, cao .96 m

Một điểm giao lưu khác trong sự tương tượng giữa con người và động vật trong thần thoại và tư tưởng thời xa xưa là hình ảnh của Thần Ganesha.

Thần Ganesha có nhiều truyền thuyết trong văn hóa Ấn Độ Giáo. Nói chung, Thần Ganesha là vị thần đầu voi, tượng trưng cho sự thông minh và văn hóa. Là con của thần Parvati (vợ của Thần Shiva)

Hình ảnh Thần Ganesha là một trong những hình ảnh đã cho thấy sự hòa hợp tư tưởng giữa con người và động vật, cho dù chung sống với nhau trong hòa bình hay tranh đấu cũng vậy.

Không chỉ riêng ở Văn Hóa Chăm, Ấn Độ Giáo (Hindu, còn gọi là Bà La Môn giáo) mà nhiều văn hóa và tôn giáo khác cũng mang hình ảnh loài vật để diễn tả sự xuất quỷ nhập thần hoặc nhiều thần thoại không có đặc tính động vật cố định nhưng chúng vẫn có những mẫu chuyện diễn tả sự hóa thân thành động vật nào để để đạt được hưởng đến của mẫu chuyện thần thoại hoặc triết lý tôn giáo cổ.

Hoặc đôi khi có chuyện ngược lại là 1 số loài vật lại hóa thân thành người.

Khi đã có nấc thang là vật để hiểu về Thần hay Thượng Đế thì một bức tranh tư tưởng mới được mở ra là sự hình thành hình tượng Thượng Đế. Thực ra trong Văn Hóa Chăm-pa nói riêng hay Văn Hóa Ấn Độ Giáo nói chung đã có hình tượng Thượng Đế trước nhưng tạo thành một hình ảnh, một hệ thống tư tưởng có thứ lớp thì phải thông qua những hình ảnh bậc thấp là loài vật, loài người, thần,...

Hình ảnh Thượng Đế đặc trưng trong Ấn Độ Giáo là Thần Shiva.

Tượng vũ nữ Apsaras tại Trà Kiệu, cao 0,54 m. Bức tượng đang diễn tả một vũ điệu dâng Thần Shiva.

Thần Shiva còn được xem là Thượng Đế của nghệ thuật vì Ngài tạo dựng vũ trụ bằng những điệu vũ của Ngài. Trên các hình tượng của Thần Shiva thường cảm trống là biểu hiện những nhạc khúc sáng thế và tay kia cầm ngọn lửa là biểu hiện của sự tàn phá. Hoặc đôi khi người ta thường tạc hình ảnh Shiva đang nhảy một vũ điệu, hoặc đang ngồi trên tòa Sen,...

Tượng Thần Shiva, tại Pô Klaung Garai

Tượng Thần Shiva, tại Kontum

Tượng Thần Surya

Bên cạnh vai trò quan trọng của Thầy Shiva trong Ấn Độ Giáo, Thần mặt trời Surya cũng được nhắc nhở như một hình ảnh quan trọng.

Trong kinh điển Veda và thần thoại Ấn Độ Giáo, Thần Surya được xem là một vị Thần chuyên trừ yêu diệt quỷ và mang lại sự tốt lành cho người

Nói chung, văn hóa Chăm-pa hay Ấn Độ Giáo, chúng ta có thể chiêm ngưỡng đầy đủ tại Viện Bảo Tàng Văn Hóa Tôn Giáo Thế Giới của Vô Vi Quy Nguyên. Có thể nói đây là một trong những nơi trên thế giới có trưng bày nhiều hiện vật nhất về văn hóa Chăm-pa và quý vị sẽ được các chuyên viên của Viện Bảo Tàng và Học Viện Vô Vi Quy Nguyên giải thích rõ nghĩa hơn.

Đồng thời sẽ chỉ ra sự gặp nhau giữa Văn Hóa Chăm-pa hay Ấn Độ Giáo và Văn Hóa của Vô Vi Quy Nguyên. Bên cạnh đó, chúng ta sẽ được nghe, nhìn sự lý giải về những điểm mấu chốt trong văn hóa Chăm-pa hay Ấn Độ Giáo bên ngoài lãnh vực thần thoại theo quan điểm của Vô Vi Quy Nguyên.

Từ Minh Tâm và Ban Biên Tập TCQN